Изгреви над светофара

АЛМАНАХ

със стихове на участниците
в Първия поетически шампионат по
поезия „МЛАДА МЕТАФОРА“ 2022

Изгреви над светофара

Алманах със стихове на участниците
в Първия поетически шампионат по поезия
„МЛАДА МЕТАФОРА“ 2022

Столична библиотека
2022

Сборникът „Млада метафора“ се издава по проект „Млада метафора: шампионат по поезия на софийските училища“, финансиран от Програма „Култура“ на Столична община за 2022 г., направление „Литература и популяризиране на четенето“

Екип на проекта:

Юлия Цинзова
Петър Чухов
Наталия Пискова
д-р Марчела Борисова

ИЗГРЕВИ НАД СВЕТОФАРА

Алманах със стихове на участниците
в Първия поетически шампионат по поезия
„Млада метафора“ 2022

© Петър Чухов, *съставител и редактор*, 2022
© „Арс Магна“ ЕООД, *художествено оформление*, 2022
© ОКИ Столична библиотека, 2022

ISBN 978-619-91740-5-0
ISBN 978-619-91740-6-7 (pdf)

ЗА ПРОЕКТА

„Млада метафора: шампионат по поезия на софийските училища“ е проект, целящ укрепване и повишаване на културните и литературни компетенции на учениците в горен курс на обучение (8. – 12. клас), мотивирането им за включване в културния живот на столицата чрез творческо провокиране на тяхното развитие. Избраният подход: организиране на творчески работилници, които да дадат възможност на младите поети да развият уменията си, подкрепяни от известни столични творци, след което чрез сформиране на училищни отбори да проверят себе си, включвайки се в поетични битки.

Инициативата обхвана осем тима от седем софийски училища: Националната гимназия за древни езици и култури „Константин-Кирил Философ“ (с два отбора: 8. – 9. клас и 10. клас), 1. СУ „Пенчо Славейков“, 164. ГПИЕ „Мигел де Сервантес“, 9. ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“, 7. СУ „Св. Седмочисленици“, ЧНГ „Ерих Кестнер“, 22. СЕУ „Г. С. Раковски“.

Като ментори на работилниците, проведени в периода април – юни 2022 г. се включиха поетът Бойко Ламбовски (творческо писане), актьорът и тв водещ Стефан Щерев (сценично представяне на текстове) и артистът, музикант и поет Стефан Вълдобрев (съчетаване на поезия и музика).

Последвалите поетични двубои бяха водени от поета Петър Чухов и журирани от знакови имена като Георги Господинов, проф. Михаил Неделчев, Иван Ланджев, Йордан Ефтимов, Мирела Иванова, проф. Пламен Дойнов, Аксиния Михайлова, Иван Христов, Кристин Димитрова, а също и от активни читатели на Столична библиотека, с професионални интереси в областта на литературата.

Четвъртфиналните и полуфиналните срещи се проведоха в Американския център на библиотеката, а арена на финалния сблъсък стана пространството пред централния вход на библиотеката на пл. „Славейков“. Освен победителите, книги, парични награди и благодарствени грамоти за участие получиха всички отбори в шампионата. Във финалното шоу се включиха с музикални изпълнения девическият хоров състав към НГДЕК „Св. Константин-Кирил Философ“ и дуетът Ели Раданова – Венци Дреников.

Проектът продължава дългогодишната традиция на Столична библиотека за създаване на креативна среда за младите хора с интерес към поезията, както и организиране на литературни четения, поетически пърформанси и представяния на начинаещи млади автори.

КАСА

ПОЕЗИЯТА КАТО СЕРИОЗНА ИГРА И ВХОД КЪМ ИСТИНСКИЯ И НЕПОВТОРИМ ЖИВОТ

I

Когато бях във втори клас, написах четиристишие, което гордо изрецитирах пред класа:

Три вагона, три вагона,
аз живея на перона.
Слизат господата
с чанти във ръката.

Беше резултат от опит – живеех в санаториум заради бронхиалната си астма и само в неделя родителите ми ме вземаха за цял ден или за няколко часа и ме разхождаха не само в градчето, но и в близко намиращата се столица. И стихотворението беше резултат от наблюдението на вечерната гара, на която исках да стоя вечно. Където и да е, само не обратно в санаториума.

Бях написал едно двустишие в четиристъпен хорей и едно в тристъпен. Без да знам, разбира се, че е така. Но се тревожех. Не, не защото „стихотворението" бе твърде кратко, а защото първият стих се опираше на досадно повторение и защото господата нямаше как да имат една и то обща ръка. Обмислях и варианта „всеки с чанта във ръката", но тогава четвъртият стих също ставаше четиристъпен и неравен на третия. Тогава не ми и хрумваше, че има по-лесни рими и че те се наричат „граматически" – резултат от еднакви наставки и окончания. Много други неща не ми хрумваха. Второкласник.

II

Наскоро присъствах на представяне на сборник с 500 сонета от Кирил Кадийски, български поет, известен на първо място като плодовит и амбициозен преводач, оставил зад гърба си томове на Шарл Бодлер, Пол Верлен, Артюр Рембо, Стефан Маларме, Гийом Аполинер, Франсоа Вийон и Блез Сандрар. Одиозна реч произнесе друг известен български поет – Георги Борисов. Той разказа, че на младини Кирил Кадийски обичал да играе със свой приятел, друг поет, Георги Богданов, на рими. „Случваше се по време на ония игри да изпаднат и думи, за които в българския език не съществуваха рими. Да речем „корк". „Ню Йорк" – заключи веднъж тържествуващо Кадийски, но Богданов не прие откритието му, собствените имена били извън регламента." Страшно откритие! Ако обаче попитаме по-изобретателните рапъри, ще изпитаме страхопочитание от тях, а не от изисканите поети, чели парнасисти и символисти. Защото „корк" може да се римува с „рок", с „орки", с „поркам" и дори със „закон". Границите на римата не са описани в нито една свещена книга.

III

Но защо изобщо говорим за римата? Не е ли пълна отживелица? Дали? Както се казва в едно от стихотворенията в този сборник с ученически стихотворения обаче:

„Все още ще ме дразнят недовършените ми произведения,
както и ума ми, който дори в момента не може да измисли рима."

Или с други думи – нищо не е отживелица. Може и да не ни идва рима в ума, но знаем, че няма да е лошо да ни дойде. Римата е като духа на Командора – няма я в нашия живот, но пък все ни се привижда, размахала пръст.

И все пак – римата е използвана рядко от участниците в състезанието на Столична библиотека. Да не говорим за сонета или мадригала. Дори за хайку. Шампионатът по поезия на софийските училища е на първо място състезание по остроумие и желание да се изповядаш без да уязвиш близките си. Тоест не играта с жанровете или похватите е от особено значение, а способността да представиш свое вълнение или новооткрит житейски парадокс. И да го представиш живо, удрящо в гърдите или корема.

Затова истински близките на участниците поети са по-скоро поппевците, изпълняващи свои песни. Например Тейлър Суифт. И защо не? „Танцуваме из кухнята на светлината на хла-

дилника“, пее тя в песента си „All Too Well“ от албума „Red“ (2012). Кой ще отрече силата на този прост образ? Първо, когато описваш любовен танц на светлината на хладилник, ти показваш нещо конкретно, случка, която не се е случвала на всеки въпреки простотата си. Кой използва хладилника за лампа, в крайна сметка? Който не обръща внимание, че продуктите в него могат и да се развалят, нали? Така че – второ – чрез този образ се появява някъде в далечината и темата за краткотрайността на човешкия свят. Но и трето – темата за любовта като храна. Без да е казано в прав текст.

IV

Много от участниците в първото издание на „Младата метафора“ владеят парадокса. И това е вълнуващо. Защото какво друго е живеенето, ако не приемането на парадоксите като същина на съществуването?

Всъщност парадоксът е най-съществената черта на литературата поне според представителите на т.нар. New Criticism в американската литературна критика от средата на 20 век. Точно парадоксът, а не метафората, образът или който и да било стилистичен похват.

Страхотно е да четеш стихотворения, написани от софийски ученици, които не живеят в среда, в която поезията живее в билбордовете и рекламите по телевизията, нито пък е прието да флиртуваш с цитати от Шекспир или Пушкин. И въпреки това в тези стихотворения има толкова литературна игра и дълбочина.

V

В книгата си „Розо, откъде го взе това червено? Преподаване на великата поезия на деца“ американският поет Кенет Кох твърди, че стига да гледат на поезията като на игра, чиито правила могат да се предоговарят, но важно е да изречеш ефектно въпроси, които наистина те вълнуват и чийто отговор не знаеш, съвсем малките деца раждат страхотна поезия. Значи трябва да се тръгне от въпросите. Точно това и авторите в този сборник знаят добре.

VI

Антология с текстовете на всички участници е не само най-честният начин да се види какви са били реалните текстове в едно състезание по поезия, но и истински вдъхновяваща книга – можем да опитаме и ние. Поетичните битки (Poetry slams) датират сравнително

отскоро. Някъде четох, че вълната от такива състезания между поети, изпълняващи сами стихотворенията си, тръгва от Чикаго през 1984 г. Може и да е така, макар че състезанията между трубадурите в края на Средновековието в Аквитания, Беарн и Арагон със сигурност са били нещо подобно. Аз присъствах на битките между поетите на полуфиналите на първото издание на състезанието „Младата метафора“. И бях разбит неведнъж. Имаше и участници, които събираха сили и ставаха от тепиха, след като са били повалени от ефектните удари на противника, чел преди тях. Имаше и такива, които прочитаха стихотворенията си така, че им придаваха повече значение, отколкото имаше на хартията. Но това е красотата на живото изпълнение. А книгата показва, че и отвъд него има какво да научим от първите състезавали се.

Затова и завиждам на участниците в турнира, завиждам на включените в този том. Завиждам, мамка му, и дори когато съм го признал, не ми олеква!

Йордан Ефтимов

Първи шампионат по поезия на софийските училища

„МЛАДА МЕТАФОРА“ 2022

Творчески работилници

Четвъртфинални двубои

1. СУ „Пенчо Славейков“
164. ГПИЕ „Мигел де Сервантес“

9. ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“
НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ (отбор 10. клас)

Арбитри: *Мирела Иванова, д-р Иван Христов, Стефан Мавров (читател)*

7. СУ „Свети Седмочисленици“
ЧНГ „Ерих Кестнер“

22. СЕУ „Г. С. Раковски“
НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ (отбор 8. – 9. клас)

Арбитри: *Аксиния Михайлова, Кристин Димитрова, Сергей Трайков (читател)*

Полуфинални двубои

1. СУ „Пенчо Славейков“
НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ (отбор 10. клас)

ЧНГ „Ерих Кестнер“
22. СЕУ „Г. С. Раковски“

Арбитри: *проф. д.н. Пламен Дойнов, доц. д-р Йордан Ефтимов и Адриан Петков (читател)*

Финален двубой

НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ (отбор 10. клас)
Частна немска гимназия „Ерих Кестнер“

Арбитри: *проф. Михаил Неделчев, Георги Господинов и Иван Ланджев*

Творчески работилници

в Първия шампионат по поезия на софийските училища

„МЛАДА МЕТАФОРА“ 2022

Творчески работилници

април – май 2022 г.

Американски център на Столична библиотека

Работилница по творческо писане с поета Бойко Ламбовски

Работилница по сценично представяне на текстове с актьора Стефан Щерев

Работилница по съчетаване
на поезия и музика с
музиканта и композитора
Стефан Вълдобрев

Четвъртфинални двубои

от Първия шампионат по поезия на софийските училища

„МЛАДА МЕТАФОРА“ 2022

Четвъртфинални двубои

7 юни 2022 г.

Американски център на Столична библиотека

1. СУ „Пенчо Славейков“ – *продължава на полуфинал*
164. ГПИЕ „Мигел де Сервантес“

9. ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“
НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ (отбор 10. клас) – *продължава на полуфинал*

Арбитри: *Мирела Иванова, д-р Иван Христов, Стефан Мавров (читател)*

164. ГПИЕ „МИГЕЛ ДЕ СЕРВАНТЕС“

Отборът на Испанската гимназия – Светлозара, Едит и Ния – три нешлифовани камъчета, различни по големина, шарени, лъскави, ръбати. Стоят там на брега на морето, наречено съвременна българска поезия, сред много други камъчета. Понякога водата ги докосва и нежно ги залива с метафорите си, друг път се разпенва и се опитва да изглади несъвършенствата им, но те трудно се поддават, а понякога, макар и рядко, ги избутва всрани, но те остават заедно, скупчени и открояващи се. Три нешлифовани камъчета – истинска находка за познавачите.

ТРЕНЬОР: *Радостина Койчева*

ВКЪЩИ

Вкъщи започва на завоя между
големия булевард и твоята улица.

Около 5 минути след като ти пиша,
че съм слязла от метрото и 1 минута
преди да съм в прегръдките ти.

Вкъщи започва, когато
телефонът ми
остава забравен на дъното на чантата
с часове,
а всички останали – с него.

Вкъщи е там, където
„Спагети за вечеря?“
спира да бъде въпрос.

Вкъщи е свят на спагети
и отдавна забравени телефони.

***

Благодаря, бабо, че когато бях на 5
ми показа къде държиш захарта.
Напоследък все по-често имам нужда от нея.

ПУРПУРНИЯТ ГРАД

Лятна нощ е. Тичам по артерия „Страх“.
Всички надежди си държа във ръката.
Луната е рубин над пурпурния град.
С надежди се купува билета на съдбата.

ЗАВЪРТУЛКА

Животът сложи си качулка,
откъсна той дете от неговата люлка,
на пръсти тръгна свито то като в шушулка,
по пътя на една светулка.
Вятърът засвири тихо на цигулка.
Пътят на живота беше завъртулка.

Прическата, приготвена в кърдица,
изви се весело хоро по думите на стара жрица.
Гласчето на гъдулка завъртя се като невестулка,
детето беше вече булка,
а пътят на живота – завъртулка.

Животът всеобхватен бе като наука,
ежедневието потъна в скука,
ден след ден се завъртяха дните,
филмите редуваха се с новините,
смъртта надничаше зад хълма като присмехулка.
Пътят на живота беше завъртулка.

9. ФЕГ „АЛФОНС ДЬО ЛАМАРТИН“

Тома Манов – талантливият младеж, който непрекъснато е мотивиран от своята любознателност да открива нови светове с думите. Да надниква в себе си и да използва постигнатото себепознание като възможност за изразяване на своя талант и за непрекъснатото му развитие.

Христин – абстрактно мислене и чувство за хумор – две характеристики, които създават представа за момичето, чиито хоризонти са много високи. Две характеристики, които са придружени с любознателността да се поставят въпроси и да се намират неочаквани отговори.

Мартин Гърбачев – лична мотивация за научаване на все нови и нови неща, силно увлечение по изучаването на латински и старогръцки език. Абстрактно мислене, придружено с умение да се откриват взаимовръзки между различни явления в различни епохи и да се улавят техните закономерности.

ТРЕНЬОР: *Мариана Бакърджиева*

ПРИСЪДА

На трета инстанция сме,
а още няма присъда …
И после ще те изпъдя.
И ще ти кажа насаме,
…
…
…
че ти си подсъдимият, читателю!
Питаш за своята присъда?!
Тя е изгубеното време!

ВИЖ МЕ, КАКТО АЗ ТЕ ВИЖДАМ

Гледа ли ме някой
с влюбени очи?
Има ли ги някой
същите мечти?
Виждаш ли ме хубав?
Виждаш ли ме строен?
Виждаш ли ме троен?
На познатия стандарт?
Не знам, но ти се моля:

Виж ме, както аз те виждам!

САМОТНОТО МОМИЧЕ

Тя седи в тъмната стая,
огряна от малката крушка.
Винаги в левия ъгъл.

Ако можех да осветя целия свят?!
Ако можех да не бъда загасвана?!
Всяка вечер...

След всеки път
какво ли усещаше?
Самота или нещастие?

До следващата светлина...

Моменти от четвъртфиналните двубои

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

Млада метафора:

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

Четвъртфинални двубои

8 юни 2022 г.

Американски център на Столична библиотека

7. СУ „Свети Седмочисленици“
ЧНГ „Ерих Кестнер“ – *продължава на полуфинал*

22. СЕУ „Г. С. Раковски“ – *продължава на полуфинал*
НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ (отбор 8. – 9. клас)

Арбитри: *Аксиния Михайлова, Кристин Димитрова, Сергей Трайков (читател)*

ОТБОР 7. СУ „СВ. СЕДМОЧИСЛЕНИЦИ“

Това, което обединява Дарина, Каролина и Калина като възпитанички на 7. СУ „Свети Седмочисленици“ е съчетанието от скромност и амбиция. Самото им участие в „Младата метафора“ освен „сверяване на часовника“ с другите вече е изпит на самия себе си. Дарина най-много харесва поезията и философията, защото точно те ѝ помагат в сложното пътуване към и в себе си. Освен книгите, обича да снима, знаейки, че може да си нареди спомените и те да пренаредят нея … Обича и театъра … И меломан може да се нарече … с предпочитания към R&B. Интересува се още и от интериорен дизайн и архитектура, както и от йога. Каролина свири на пиано от девет години. Не зная доколко това ѝ помага да се справя със стиховете си, но съм сигурна в несекващото ѝ любопитство и обич към поезията. … Любимите ѝ предмети са български език и литература и история. Почти по всички учебни предмети има отлични оценки. Алтруизмът на Калина често дава посока на текстовете ѝ. Мисълта за близките, за доброто като цвете, отнесено от вятъра, подсказва за един живот, все още неусложнен достатъчно от спомените, както е при възрастните. Сред интересите ѝ приоритет е биологията. Иска да разбера всеки един организъм, устройството му, как е еволюирал с времето, всичко, свързано с биологията!

ТРЕНЬОРИ: *Грета Хараланова, Живка Симова*

ДА ИЗГРАДИШ ВСЕЛЕНА

Твоите сънища са част
от теб.
И приятните, и кошмарите.
Прозорци към
сърцето ти,
понякога свършват
преди да започнат.

Но има много какво да проучваш,
за да достигнеш до себе си,
до щастието вътре в теб
и там
да изградиш вселена.

Каролина Сашова

ДЕНЯТ ОТ СТУД ТРЕПЕРИ

Денят от студ трепери
в сивата мъгла –
не може да намери
жадуваната светлина.

Денят от студ трепери,
изгубен в тъмнина.
Човекът се катери катери
по болка – планина.

Денят от студ трепери.
Уж блян недостижим,
а виж – блестят фенери,
чуй – глас неуловим.

И аз от студ треперя,
но свойта светлина
накрая ще намеря
някъде в света.

ПТИЦА ТИ БЪДИ!

Носи се в небето
като перо,
носи и в себе си
само добро.
Но за да си горе и да сияеш
нужни са много жертви…
Да знаеш!

Имай предвид, че ти, той и тя
там сте сега с други ята.
Сам ако си, ще те боли,
но пък какво ли ти предстои? –
птица да бъдеш и да летиш.
Силен си, знаеш...
Ще удържиш!

Птица високо в небето бъди
и някой някъде над теб ще бди,
някой винаги ще бъде там
и никога не ще те остави сам!

Вярвай в крилете си, силни са те,
свободата роди се в теб и расте.
Нека това да е твоят РАЙ!
И нека... завинаги да е без край!

НГДЕК „СВ. КОНСТАНТИН КИРИЛ ФИЛОСОФ“

(8. – 9. КЛАС)

Божидара Рондова, Кирил Генков и Николай Петров, или „Малкият отбор“ на Класическата гимназия, са ученици от осми и девети клас. С плахи стъпки, широки усмивки и силно желание те взеха участие в „Млада метафора: шампионат по поезия на софийските училища“. В своите стихотворения те споделят мечти, желания, интереси, поглеждат с надежда към бъдещото, критично говорят за настоящето и смело се връщат към проблематиката на миналото.

ТРЕНЬОР: *Ивана Танушева*

НАДЕЖДА

Надеждата свята, сякаш подарена,
разперва криле в изпустялата къща.
Поглежда нагоре,
все тъй окрилена
и отлепя плахо стъпалата си тънки.
Надеждата стъпва тихо, на пръсти
тръгва сама
из стаите пъстри.
Отваря прозорци,
светлината пропуска
и плахо разбужда заспалите хора.
Погалва един, а друг целува
и приветства с тях новия ден.

Кирил Генков

АНТИ-АМУР

Защо си, Амуре, така безпощаден?
Всеки е роб, на тебе отдаден?
Кой ще укроти поривите безкрайни,
толкова силни и все пак – нетрайни?

Да вилнееш кога ли ще спреш – безнаказан?
Всеки следва пътя, от тебе показан,
но той е осеян с разруха, страдание.
Ти създаваш само напразно желание.

И въпреки всичко ти се доверяват,
смятат – реалния риск осъзнават
и се впускат в нощта на безбродна тъмница,
сякаш са паднали в твойта зеница.

Ти сриваш на разума всяка подпора,
те желаят почивка, ти им даваш умора.
След безсънните нощи и мисли горещи,
душите им тлеят – само болка усещат.

А когато любимата вече си тръгне,
тъгата единствено им остава,
сърцето цяло става на въглен,
но не забравя.

МАСКАРАД

Бръсне се мъжът,
жената се гримира,
всеки личността си парфюмира.

Излизат в центъра на нашия град,
изглеждат спретнати, красиви,
но участват в маскарад
и крият ликове бодливи.

„Аз съм умна, много мила!“
„Аз пък съм богат храбрец!“
„Аз – грижовна домакиня!“
„Аз пък имам си дворец!“

Пристигат те в изящна зала
и танцуват нежен валс.
Продължава дълго балът –
цял един живот във фарс.

Моменти от четвъртфиналните двубои

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕ

БИБЛИОТЕК

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИО

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕ
метафор
по поезия

СТОЛ БИБЛИОТЕ

Полуфинални двубои

от Първия шампионат по поезия на софийските училища

„МЛАДА МЕТАФОРА“ 2022

Полуфинални двубои

21 юни 2022 г.

Американски център на Столична библиотека

1. СУ „Пенчо Славейков“
НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ (отбор 10. клас) – *продължава на финал*

ЧНГ „Ерих Кестнер“ – *продължава на финал*
22. СЕУ „Г. С. Раковски“

Арбитри: *проф. д.н. Пламен Дойнов, доц. д-р Йордан Ефтимов и Адриан Петков (читател)*

22. СЕУ „Г. С. РАКОВСКИ“

Елисавета, Кристина и Мария са многообещаващи таланти в света на поезията, с които си заслужава да се срещнете. Те притежават усет към красивото и с лекота, но и с доза прецизност и самокритичност, успяват да го изразят в стиховете си. В творбите на Елисавета се разкрива нежна женствена лиричност, при Кристина надделява модерната фрагментарност на емоцията, а Мария ни отвежда в своя лабиринт, в търсене на себе си. Потапянето в младостта на поезията им провокира размисли отвъд белия лист.

ТРЕНЬОР: *Мариета Николова*

***

Отново вали.
Локвите, превърнали се в мемоар,
пазят човешки съдби.
Опитваш да ги прескачаш –
да не настъпиш чуждия спомен.
Не успяваш.
По обувките ти полепват капки
чуждо щастие… или тъга.
По тях полепва и ядът –
тази сутрин ги почисти,
а вече има кал по тях.
Виждаш приближаващия старец,
сигурно ще ти иска пари.
Поглеждаш го.
И ядът ти си отива.
Поне имаш обувки.
Макар и мръсни.

***

Тичаш из полета цветни,
около теб е пълно с цветя.
Погледът ти е прикован
в маковете там.
Забавяш темпото.
Има нещо толкова магично в тях.
„М“ е магията на мака,
мелодията на майската му милостиня.
И докато мислиш
как би останал вечно тук,
озоваваш се в градина
с безброй бели карамфили
и една плоча,
мраморна.
„К“ е кандилото на карамфила,
ключът към клетвата на календара.

Дали е хубаво да си цветар
в градина от копнежи?

ЧАС ПИК

Времето мина и замина,
а ние си останахме все там –
в задръстването помежду ни.

ЗИМНИНА

Събирам слънце в буркан,
правя туршия от спомени,
компоти от лято с море –
ще ги пазя за зимата.

Мария Иванова

КОЯ

Каза ми, че ако стана по-силна,
ще стана по-красива,
че ако тичам малко повече, малко по-бързо,
ще бъда щастлива.
Затова тичах.
Повече, отколкото можех,
повече, отколкото трябваше.
И дори когато оставих себе си
някъде там, по пътя,
не забавих, не се обърнах,
не се върнах да се потърся.
Твърде заета да бързам към края на безкрайния път,
преди да осъзная,
че си се изморил от чакането,
преди да осъзная,
че не съм искала щастие, а само малко одобрение в чужди очи,
които отдавна са си отишли.
Кажи ми сега
накъде да тръгна –
да продължа да тичам към нещо, което не съществува
или да се връщам към нещо изгубено?

1. СУ „ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ“

Елиа Стоянова:

Тя е Елиа. Елиа Стоянова. Млада, амбициозна, влюбена в изгревите и залезите момиче, ученичка в 11. клас на 1. СУ „Пенчо П. Славейков“, гр. София. Хобито ѝ е да чете, предпочита поезия. Затова и пише стихове – спонтанни, родени от сърцето и ума ѝ. Да се насладим.

Ива Старчикова:

Хубаво, спретнато, с чаровна усмивка момиче, дребничка, като врабче, в шепа да я гушнеш. Това е Ива Старчикова, ученичка в 1. СУ „Пенчо П. Славейков“, гр. София. Чете, пише, рисува, пее. Талант! Любимият ѝ сезон е зимата, когато е пред горящата камина на изгасено осветление. Тогава попада в магията на мечтите и после ги облича в стихове.

ТРЕНЬОР: *Стоян Панчовски*

Елиа Стоянова

АЗ

Ще намеря себе си по пътя.
А може би в облаците на неочакваното?
Защо ми е да опитвам да разкрия бъдещото,
когато мога да прегърна настоящето?
Да, често то е обгърнато с малки,
невидими бодлички или сълзи,
носени още от Февруари.
Но защо ми е да се крия от тъгата,
когато тя ме гледа
с красотата на тъмнината и
с нежната меланхолия на
студените дни и пустите, тихи улици?
Ще седна на спирката на зеления, стар трамвай.
Ще ми бъде леко некомфортно, леко мразовито,
но ще изчакам да пристигне и
да отвори врътите си пред мен,
водещи към топлината на моето бъдеще.

ЦВЕТОВЕ

Всичко започва с червено –
страстно, величествено и оживено.
Жълтото пък е истинска сила,
цвят на щастие и закрила.
Оранжево да не забравим –
цветът на есента,
който озарява
тъжната мечта.
Зеленото се подценява –
на банкнота го оприличават,
но много повече е то –
виж зеленото листо.
Синьото –
пронизващи очи,
изпълнени с море, небе, лъчи.
Казват, че лилавото е цвят на креативността,
но нека не забравяме царете и властта,
а също онзи храст, който е като цвете –
може просто люляк да го наречете.

И когато ни притисне сивият ни свят,
виж, надежда носят цвят след цвят, след цвят...

Моменти от полуфиналните двубои

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

СТОЛИ БИБЛИОТЕКА

Финален двубой

от Първия шампионат по поезия на софийските училища

„МЛАДА МЕТАФОРА“ 2022

Финален двубой

30 юни 2022 г.

пл. „Славейков“ пред Столична библиотека

НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“ (отбор 10. клас) – *победител*

Частна немска гимназия „Ерих Кестнер“

Арбитри: *проф. Михаил Неделчев, Георги Господинов и Иван Ланджев*

ФИНАЛИСТ
В ПЪРВИЯ ШАМПИОНАТ ПО ПОЕЗИЯ
НА СОФИЙСКИТЕ УЧИЛИЩА
„МЛАДА МЕТАФОРА“

ЧАСТНА НЕМСКА ГИМНАЗИЯ „ЕРИХ КЕСТНЕР“

Денис Белчева е родена през 2004 г. Почитателка е на литературата и поезията, като през 2021 г. започва да пише собствени стихотворения. Иска да разшири своя опит и уменията си в областта на творческото писане. През 2021 г. участва в научна литературна конференция „Между редовете“, проведена в Националната Априловска гимназия със своето изследване: „Калейдоскоп на природните образи в поемата. От Омир до Дебелянов“, което събужда интерес и дискусии относно различни явления в развитието на литературните жанрове. През септември 2022 г. участва в Международния литературен фестивал „Софийските метафори“. След завършване на средното си образование интересите на Денис са насочени към правото. Интересува се от изкуство и е голям любител на животните.

Калоян Димов е на 16 години. В свободното си време се занимава с литература и актьорско майсторство. Театърът го учи на техники на изразяване, а литературата му помага да ги превърне в стихове. Всичко го вдъхновява, най-вече природата. Въпреки привързаността му към хуманитарните науки, в бъдеще иска да следва висша математика и да се развива в тази посока. През 2022 г. Калоян участва в Международния поетичен фестивал „Софийските метафори“. Участва в няколко театрални постановки, представени пред широка аудитория.

Лили Георгиева е на 18 години, родом от град София. Основният ѝ интерес е насочен в областта на изобразителното изкуство. Рисува активно, но е увлечена и от поезията и литературата. Именно разбирането, че посредством словото се достига до изобразително изкуство от различен тип привлича интереса ѝ към писането и четенето. Тя взима активно участие в научната конференция „Между редовете“, където представя своя текст „Социокултурна естетика. Диагонали между рицарския роман и житието“. Заедно със свои съученици е поканена да участва в Международния поетичен фестивал „Софийски метафори“ 2022 г.

ТРЕНЬОР: *Калоян Христов*

Калоян Димов

ОРЛОВ МОСТ

Лети орелът.
Той е цар на въздуха –
така пише в енциклопедиите.
Носи се над планината,
превърнала се вече в черен гранит.

Всеки град притежава своите неподвижни царе,
които втренчено наблюдават трафика.

Минавам по мост, на който
за последно е кацнал орел
и е вкаменил в крилете си свободата.

ДЪЩЕРИТЕ НА СОФИЯ

Защитена е тази територия.
В дъното на площада се издига вековен храм.
В близост спира трамвай, чийто номер не ми е познат.
От него слиза невръстната Надежда и
се отделя от тълпата.
Изкачва стълбите, за да потъне
в медния купол на вярата.
За да открие любовта.

За да се слее със сестрите си.

А трамваят продължава своя път.

УРБАНИЗАЦИЯ

Булевардът някога разделял живота от смъртта.
Изборът изглеждал предвидим.
Всеки искал да върви по единия тротоар,
но никой не виждал
къде е краят му.
Докато не стигнел до пешеходната пътека.
Днес тротоарите ги няма,
а булевардът се разлива като
мистична река.

Уличните лампи зловещо осветяват мислите ни
и всеки пресича, без да погледне встрани.

ПЛАЧ В ТИШИНАТА

Спуска се тихо сълзата по хоризонта.
Капка по капка
се превръща в река.

В бялата тишина на стаята стоиш
и спокойно приветстваш всичките си емоции.
Сам.
Сам в битката.
Сам със себе си.
Сам в себе си.

Без други около теб.
Само ти и твоето Аз.
Закриляш нежността
и тихо роптаеш,
свил спомените си
в черупката на рапан.

А вратата вече е затворена
и за пореден път заключва
самотния плач.

КОНТУР

Хипнотизирам се
от тежките реплики
между небето и земята.

Потъвам в образа си,
който все по-често остава
запечатан в мръсното огледало.
Черна линия очертава
очния контур на
кадифените прозорци.
Преминава през ириса на душата
и често променя цвета му.
Гмурвам се в дълбоката река,
която преминава под скритото съзнание
на перваза.

Отново поглеждам силуета си и
осъзнавам, че това не съм аз.
Навън дъждът продължава да вали,
но и този път няма да измие огледалото.

САНТИМЕНТ

Издигна ми храм и
възпя името ми
в него.
Но не те интересуваше
дали душата ми
ще намери покой.

Всеки ден биеш камбаните,
за да припомниш на всички
колко много ме обичаш.
Но искаш
чрез делата ти
да запомнят теб.

Защо се сети за мен,
когато вече ме няма.

***

Черни гарвани накацали
върху парчета мрамор

Изваяни от жива плът
подскачат окаяни
докато пада мрак
а после
отлитат отегчени

Кацат на следващия камък
и заиграват злокобния си танц отново
с отчаяние и бавен ход
подреждат
неизвървените си стъпки

Ще довършат танца
Ще полетят към други гробища
Ще продължат спектакъла

ПОБЕДИТЕЛ
В ПЪРВИЯ ШАМПИОНАТ
ПО ПОЕЗИЯ НА
СОФИЙСКИТЕ УЧИЛИЩА
„МЛАДА МЕТАФОРА“

НГДЕК „СВ. КОНСТАНТИН КИРИЛ ФИЛОСОФ“ (10. КЛАС)

„Големият отбор“ на НГДЕК е съставен от три изключително артистични момичета. Марая Миланова, Ема Николова и Пресиана Динева са ученички в 10. клас в Класическата гимназия. Техните интереси са в сферата на философията, фотографията и журналистиката. Те изразяват вижданията си чрез смело и категорично слово, в игра с думите и ритъма. В своите стихове авторките пътешестват из света, изобразяват различни топоси, срещат читателите с широк спектър от личности и предизвикват неповторими емоции.

ТРЕНЬОР: *Ивана Танушева*

Марая Миланова

ДИМАНА

Димана е уличница.
Изневерявала ми е стотици пъти
със стотици художници.
Не ги е докосвала,
а си е позволила да ги обича така,
както мен дори не се и опита.
МАГРИТ, СЕЗАН, ПЕРЕ.
Любов не по-тежка от туба акварел
и не по-кисела от терпентин.
И аз все ѝ викам,
а тя все не слуша.
И аз все я моля,
а тя все ми казва:
„Докосват ме, както никой друг.
Разплитат нервите ми.
Разбират ме ребро по ребро“.
...
Боже, колко е глупава.
Мъже – измамници.
Рисуват съзнанието, което тя ще обикне.
Посяха ѝ мъртви създания,
а тя ги отгледа.

МЪРТВЕЦ ОТ МАРГАРИТКИ

Сплетох си мъртвец от изгнили маргаритки.
Берач на недоволство, опиат от обреченост.
Леко накуцва.
Ухае на старо.
Почти несъвършен.
Болен и блед, все пак е плетиво.
...
Бесовете му цъфват,
а това прекършва всяка живинка в мен.
Изсъхналите му корени завързват китките ми.
Ставам на белези.
Увил безплодни ръце около шията ми –
ме превръща във венец на творението си.
Не се съпротивлявам, все пак съм плетиво.

ЛОКВА

И ти се влюби в локвата пред блока му.
Не се влюби в историите му за Аржентина,
нито в мураите на майка му,
нито в еко-френдли кафеварката,
издържана по европейски стандарт,
нито в плешивата му котка.
...
Но ти идваше при него
и то винаги когато вали,
за да му изневериш преди това с капките.
Да си откраднеш заслужения последен танц.
Но ти се ожени за него,
не за малкия си воден любовник.
...
И вече знаеш Аржентина наизуст.
И кафеварката се счупи,
но той ти подари джезве.
И мураите умряха – Клеопатра ги изяде.
А и пролетта беше кратка
и дъжда го опитомиха другаде.
Срещите с водата станаха все по-безвременни.
Та, кажи ми, мила моя морска робиньо,
нали щастието ти е горе при мураите –
сърба от джезвето,
на изток от Аржентина.
...
Защо тогава го търсиш изтекло по шахтите?

ЛЪВОВ МОСТ

Насядали са много,
цигани.
Хранят с глад гълъби
– фоа гра.
За да поднесат на една луда ромска Афродита,
изпънала изсъхнало тяло
под слепотата на Бога.
Лъвовете стоят в сежант,
най-благосклонно позират.
А на тях се облягат духовете на
Г. Абаджиев, С. Табаков,
Чолака, Киро Геошев.
Долу в Кървавата река се дави
шашавия Халил.

Каква антиутопия.
Каква ирония –
София.

ОЗАРЕНИЕТО ОТ НАДМОГНАЛИЯ СЕБЕ СИ

- Миришеш на уличница. Парфюмът ти е прекалено сладникав. С колко спа тази вечер?
- Проститутка съм. С колко мислиш спах?
- С достатъчно, за да кажеш, че ме обичаш.
- Обичам те...
- Имам семейство!
- А аз имам себе си. Отдръпни се! Идва нов клиент.

ДРИСЛА

Когато утре стане днес, ще съм свободна.
Персоната ми на вечно гневната жена ще се отмие, обещавам.
Казвам ти, ще бъда прекалено богата на позитивни слова
и няма да изпадам в обяснения за какво е било вчера.
Все още ще ме дразнят недовършените ми произведения,
както и ума ми, който дори в момента не може да измисли рима.
Дразни ме и това как винаги нещо чакам.
Времето си лети, а ти все още не можеш да бъдеш себе си.
Дразни ме и любовта.
Всички говорят и пишат за нея, сякаш
ще ги спаси от падението, което е светът,
но кой знае може и да е така.
Е, съжалявам, оставам си вечно гневната жена.

ТИ НАПИСА МОЯТА ЛЮБОВ

Заради теб започвам да си мисля, че
съм повече от един сън,
повече от неприятен трън, който постоянно боде хората.
Умората не се усеща, а безсънните ми нощи стават
сладки като захарта, която не обичаш.
Срещите ни редки са, но чакани,
нормално ненормални неподправени.
Шумни улици, но хора няма,
ти си единственият там,
няма илюзия, няма измама.
Дори и времето да спре и аз с него,
пак ще продължиш да ходиш в главата ми,
ще се засичаш с мислите ми и ще ги поздравяваш,
ще разглеждаш картини на себе си,
които съм запечатвала с времето.
Това е изкуството.
Твоята усмивка,
походка и очи.
Цялото ти съществуване свети като някакви лъчи.
Тези в края на тъмния тунел,
тези, които виждам и в началото, и в края.
Какво ми става?
Знаеш ли, ще ми липсваш.
Ще ми липсваш и до мен да си.
Ще се съживявам, когато те виждам
за пръв път, винаги.
Срещна ли твоите очи, сякаш нещо
в мен започва да се върти
и не спира, гадината, да си почине за миг дори.
Тази поема я пиша от сърцето,
ако искаш я изгори,
но пепелта от нея
пак ще е за теб.

Моменти от
финалния двубой
и награждаването

KORG TRITON

KORG TRITON

ТЕАТЪР
ВЪРАЖ
ДАНИ
KORG TRITON

KORG TRITON

TRITON

ШАМПИОНАТ ПО ПОЕЗИЯ НА СОФИЙСКИТЕ УЧИЛИЩА"

KORG TRITON

KORG

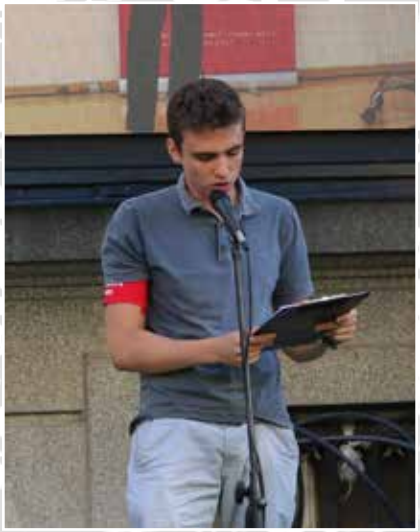

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА
„Млада метафора:
шампионат по поезия
на софийските училища"

KORG TRITON

столична библиотека
KORG TRITON

столична библиотека
KORG TRITON

„Млада метафора:

ПАЗАР
ВЪЗРАЖ
ДАНЕ

ЗА СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

Столична библиотека е най-голямата публична библиотека в страната с фонд 1 млн. 200 хил. книги, с 80 хил. читатели, (от които половината са млади хора), 500 хил. посетители и 500 хил. заети книги годишно. Тя разполага с най-богатия документален и информационен архив за историята и развитието на София и с най-големия Център за детска литература в страната. Столична библиотека има 5 филиала – „Люлин“, „Студентски град“, „Сердика“, най-новия „Овча купел“ и мобилен филиал – първия в България Библиобус. В библиотеката се помещават модерен Дигитален център и дигитална Тийн ЛАБоратория, Американски център и Корейски кът. Библиотеката на София притежава 12 хил. редки и ценни старопечатни, църковни книги, първи издания, книги с автографи. Тя предоставя достъп до електронния каталог с 250 хил. тома книги, до чужди електронни бази данни, до собствени дигитални платформи и виртуални колекции, мобилна версия на сайта, Wi Fi зона.

Библиотеката на София предлага на софиянци и гости на столицата атрактивни арт инициативи – изложби, литературни премиери и четения, концерти. Тя активно участва в национални и европейски кампании и проекти за насърчаване на четенето, за разширяване достъпа до цифровите ресурси с писмено културно наследство. Столична библиотека открива нови споделени пространства за усвоявания на иновативни знания и дигитални умения за ученици и студенти. Всяка година интересните образователни кампании, литературни инициативи и арт формати на библиотеката привличат хиляди млади читатели и потребители от 14 до 28 год. възраст.

Столична библиотека е носител на националната награда „Хр. Г. Данов“ за принос в българската книжовна култура и наградата на Столична община за ярки постижения в областта на културата.

ИЗГРЕВИ НАД СВЕТОФАРА

Алманах със стихове на участниците
в Първия поетически шампионат по поезия
„Млада метафора“ 2022

Българска
Първо издание

Столична библиотека
София, 2022

Съставител и редактор
Петър Чухов

Художествено оформление
АРС МАГНА ЕООД

Предпечат
АРС МАГНА ЕООД

Печат
„Булвест Принт“ АД

Столична библиотека

1000 София, пл. „Славейков“ 4
тел.: 02 986 21 69
libsofdir@libsofia.bg
www.libsofia.bg

ЗА СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

Столична библиотека е най-голямата публична библиотека в страната с фонд 1 млн. 200 хил. книги, с 80 хил. читатели, (от които половината са млади хора), 500 хил. посетители и 500 хил. заети книги годишно. Тя разполага с най-богатия документален и информационен архив за историята и развитието на София и с най-големия Център за детска литература в страната. Столична библиотека има 5 филиала – „Люлин“, „Студентски град“, „Сердика“, най-новия „Овча купел“ и мобилен филиал – първия в България Библиобус. В библиотеката се помещават модерен Дигитален център и дигитална Тийн ЛАБоратория, Американски център и Корейски кът. Библиотеката на София притежава 12 хил. редки и ценни старопечатни, църковни книги, първи издания, книги с автографи. Тя предоставя достъп до електронния каталог с 250 хил. тома книги, до чужди електронни бази данни, до собствени дигитални платформи и виртуални колекции, мобилна версия на сайта, Wi Fi зона.

Библиотеката на София предлага на софиянци и гости на столицата атрактивни арт инициативи – изложби, литературни премиери и четения, концерти. Тя активно участва в национални и европейски кампании и проекти за насърчаване на четенето, за разширяване достъпа до цифровите ресурси с писмено културно наследство. Столична библиотека открива нови споделени пространства за усвоявания на иновативни знания и дигитални умения за ученици и студенти. Всяка година интересните образователни кампании, литературни инициативи и арт формати на библиотеката привличат хиляди млади читатели и потребители от 14 до 28 год. възраст.

Столична библиотека е носител на националната награда „Хр. Г. Данов“ за принос в българската книжовна култура и наградата на Столична община за ярки постижения в областта на културата.

ISBN 978-619-91740-5-0
9 786199 174050

ISBN 978-619-91740-6-7
9 786199 174067

„МЛАДА МЕТАФОРА“ 2022
Изгреви над светофара